

ՔԱՅՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ԹԻՒՆ

Թիւրքիայի և Ռուսիայի համար տարեկան 23 ֆրանկ... Ռուսիայի համար տարեկան 20 ֆրանկ...

Ա. ՏԱՐԻ ԹԻՒՆ 35

1885 ՂԵԿՏԵՄԲԵՐ 12

(ՆՈՅՆԱՐԵՐ 30 Հ.Տ.)

ՊՐԱՎԴԱ

Կը հրատարակուի Ղ. և Շ. Թ. օրեր

ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

Մանուշակներ կընդունուին հայերէն և ֆրանսերէն լեզուով... Մանուշակներ 1 միջակ գիրը 1 սանդիւմ կարժէ...

ՔԱՂԱՔԱՅԻՐ ԱԶԳԱՅԻՆ

Ն. Վ. Մակար Ս. Պարոնիկոսի ուղե-նորութիւնը Յփոխուն Երեսան. — Պ. Ե. Ս. Մակար Պարոնիկոսի Օծումը. — Պար-կարպեանի հայ գաղափարաւորեան ուղե-ընկ առ Ն. Վ. Քալանի Օծումը...

ՆՈՐԻՆ ՎԵՀԱՔԱՌՈՒԹԵԱՆ ՄԱԿԱՐ Ս. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻՆ ՌԻԶԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ ՏՓՂԻՄԸՆ ԵՐԵՒԱՆ

(Շարունակութիւն 34-դ քիւնն եւ վերջը) Այն ժամանակ Նոյն հանդիսարար ուղեկ-ցութեամբ բազմութեան ձեռնորներն Վեհափառը հասաւ Սուխոյա Փան-տանի կայարանը...

մեանց Քաղաքական խորհրդարանի հայ և մահմեդական իրաւասունե-րով, որը մերձենալով Վեհափառ Հայ-րապետի կառքին ողջունեց Նորին Սրբութեան շնորհաբեր մատրքը...

« Դիւ և ի սիրտս ձեր ամենեցուն Բա- « րեգաշտօն հանդիսականք, բա- « Սրբոց Հայր եկեղեցւոյ եպիսկոպո- « սութիւն է մարտիրոսութիւն. ա- « սա ուրեմն և Կաթողիկոսութիւնն « Է բարոյապետն հասարակութիւն վա- « սին Աղգի և Եկեղեցւոյ. ո՛վ կ'ը- « բեւակայէր թէ այդ բարոյապետն « հասարակութեան ասպարէզ մտանելն « Ինչ պիտի վիճակուէր. ո՛վ կ'ըրեա- « կայէր որ Մայր Աթոռոյ Սրբոյ Կա- « թողիկէ Էջմիածնի տիրութեան քո- « ղին եւս պէտք է ի բաց պարուրէի « յերեսաց Հարսին լուսոյ Սրբոյ Կա- « թողիկէ Էջմիածնի սակայն այսո- « քիկ իրաւութիւնք են, որք կատա- « րեցան և որոց մէջ սակաւ է իմ « հոգեկան մխիթարութիւն. ո՛վ կը- « տար Ինչ ա՛յն ցանկալի առաւօտն « և ա՛յն երջանիկ օրն, յորս բացուած « տեսնէր Հայոց եկեղեցական ծխա- « կան դպրոցներն, որոց միջոցն է « իմ կատարեալ հոգեկան մխիթա- « րութիւն և բերկրանք: Բայց և « այնպէս եթէ կենդանի հաւատք « ունենանք առ Աստուած և կատա- « րեալ հաւատարմութիւն առ Օգոս- « տափառ Կայսրն ամենայն Ռուսաց, « յուսովի է թէ մենք կը հասնենք « մեր նպատակին: Ուրեմն, սիրելիք, « աղօթե՛նք առ Աստուած վա՛ն եր- « կարութեան կենաց ՆՈՐԻՆ ԿԱՅՍԵ- « ՐԱԿԱՆ ՄԵՇԻՈՒԹԵԱՆ, աշխատենք « անդդուելի մնալ մեր հաւատար- « մութեան մէջ առ Գահն Ռուսոյ, « հաստատուն մնալ մեր հարազա- « տութեան մէջ առ Մայրն մեր Ս. Կա- « թողիկէ Էջմիածնի, սիրելիք և պաշ- « տենք խաղաղութիւն, լինենք ա- « ռաքիւի և բարի քրիստոնեայք և « այն ժամանակ մեր կեանքը կը « քաղցրանայ, մենք կ'զգանք և կը « վայելենք հանգստութիւն, խնդու- « թիւն, բարութիւն և երջանկութիւն: »

(Մեղաւ Հայաստանի)

ՎԵՀ. Տ. Տ. ՄԱԿԱՐ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ ՕՅՈՒՄԸ

Նոյեմբերի 11-ին Ս. Էջմիածնից մեկ հեռագրում են, որ համաձայն «Մե-ղա» թ. 88-ում հրատարակած հե-ռագրին կատարվել է Նորին Վեհա-փառութեան Տ. Տ. Մակարայ օծումն և ամենայն ինչ յաջող է:

Օծման հանգիստը կատարվելից և Ս. Գառնարազը վերջնական յետ Օ-ծեալ Հայրապետին թափառող ուղեկ-ցութեան Վեհափառ, ուր Նորին Օծու-թիւնը բազմութեան Հայրապետական Գահին վերայ: Կառավարութեան ներ-կայացուցիչ, ներդրածական խորհրդա-կան պ. Պրիբիլը ճառ է ասում և շնորհաւորում է Նորին Օծութեան Ս. Լուսաւորչի Գահը բարձրանալը: Սը-րան հետեւում են Երեսանի նահան-գապետը, քաղաքապետը, քաղա-քային խորհրդարանի անդամք և դա-նազան թէ՛ քաղաքական և թէ՛ գի-նտորական վարչութեան ներկայա-ցուցիչք, և այլ ժողովրդականք, որ շնորհաւորելով օրհնութիւնն առնում են:

Վա՛նք հասարակաց սեղանատանը ճաշ էր պատրաստած, ուր հրաւիր-ված էին բոլոր հիւրերը: Ճաշի ժա-մանակ Նորին Օծութիւնը ճառ է խո-սում և առաջարկում է Թագաւոր Կայսրը կենաց բաժակ, որ ընդուն-վում է բարձրաձայն և երկար «ուրալով»: Նորին Օծութեան ճառից և Թագա-ւոր Կայսրը կենաց բաժակը դատար-կելից յետ Կառավարութեան ներկա-յացուցիչ պ. Պրիբիլը առաջարկեց Նո-րին Օծութեան առաջնութեան և եր-կարառեւ կենացը բաժակ, որ ըն-դունվեցաւ «կեցցե՛ն»ով:

Այսպէս վերջանում է օծման հան-գիստը: Այժմ ապահով է Հայ ազգը, որ Լուսաւորչի Գահը, երեք տարիի չափ թափառ մնալից յետ, ունի իւր Գա-հակալն, որին կը մնայ դորձել այ-սուհետեւ իւր հեռատեսութեամբ և խոհեմութեամբ համաձայն իւր սուրբ և հաւատարիմ գգացմանց դէպի Մայր եկեղեցին և ազգը, օրինապատշաճ սահմանում, յօգուտ պայծառութեան եկեղեցւոյ և բարոյական ու մտաւոր բարօրութեան նորա հօտի՝ Հայ ազ-գի: Իսկ վերջինին կը մնայ սրբիա-կան հնազանդութեամբ և հաւատար-մութեամբ դորձաւից լինել իւր հայ-րապետին սուր ամեն օգտուէտ գոր-ծառնութեանց մէջ:

կեղեցւոյ և ի բարօրութիւն նորա
հօտի, մեծամեծ գործեր յաջողու-
թիւն կ'ունենան, զի ի տկարութեան
կատարի զօրութիւն Աստուծոյ :
(Մեղու Հայաստանի)

ՊՈԼԿԱՐԱՐԱՆԱԿ ՀԱՅ ԳԱՂՔԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ
ՈՒՂԵՐԶՆ ԱՌ ՆՈՐԻՆ ՎԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԻՇԽԱՆ ՏՕՆՏՈՒԳՈՎ—ՓՈՐՍԱՔՈՎ

Երբ Նորին Վսեմութիւն իշխան
Տօնաւորութեան Քօրսաքով առաջնական կա-
ռավարութեան կողմէն պատուիրակ
կը գտնուէր Պոլսի մէջ, 1879 ին, Պոլսի
Պաշտօնակալ հայ գաղթականութեան
նախկին առաջնորդ Գեոր. Յովհաննէս
Ծ. վարդապետը յանուն հայ գաղթա-
կանութեան փրանքներէն լեզուով մի
ուղերձ մատուցած է Նորին Վսեմու-
թեան : Պաշտօնակալ մեր բարեկամ-
ներէ մին այդ ուղերձի պատճէնը մեզ
զրկած ինքեղով, արժան համարեցինք
Նորա թարգմանութիւն հրատարակել
«Արմէնիա»ի մէջ, իբր պատմական մի
լիշտապագիտ :

«Առ Նորին Վսեմութիւն, Պաշտ-
օնակալ պատուիրակն ի Պոլսի, իշխան
Տօնաւորութեան Քօրսաքով :

Վսեմափայլ Տէր,

«Ստորագրեալս, նուազ Յովհան-
նէս Գեորգիան, Առաջնորդ հայ ժո-
ղովրդին ի Ռուսոստ, կը համարձա-
կիմ Ձեր Վսեմութեան ներկայացունել
այն եռանդուն զբաղում և անհուն
երախտագիտութիւն զոր ամեն հայ
արտեր կը կրեն Նորին Վեհափառու-
թեան Աւերակները Բ ի համար, հա-
մայն Ռուսիայի կայսրին և բոլոր բրի-
տանայեցիկ պաշտպանին որ բարե-
հաճեցաւ նաև խնամել մեր խեղճ
ազգի շահերն, Ս. Ստեփանօսի դաշ-
նագրի մէկ մասնաւոր յօդուածով
երախտագիտութեան ենթարկելով Ար-
մէնիայի մէջ տառապող նահանգների
բարեկամութիւնը : Այդ յօդուածի
շնորհով է որ Պէրլինի Վեհափառովի
ալ պարտաւորեցաւ նկատի առնել
հայկական խեղճը :

«Այսօր Պաշտօնակալ հայեր եր-
ջանիկ կը համարեն զիրենք որ կա-
տարեալ ազատութեան մէջ կը գտ-
նուին և այլևս ինքնակալ չեն այն
բռնութիւնները զորս իրենց տառա-
պեալ հայրենակիցներ կը կրեն տա-
կաւին Արմէնիայի մէջ : Նոքա հաս-
տատապէս համարուած են թէ Ձեր
բարձր պաշտպանութեան տակ պիտի
վայելին իրենց եղած շնորհներն և
տրուած իրաւունքներն :

«Հաճեցէք ուրեմն լնդունել, Վսե-
մափայլ Տէր, երախտագիտական խո-
րին զգացումներն այն խնարհ ժողո-
վրդի որի կողմէն պատիւ ունիմ ինեզ
Ձեր Վսեմութեան ամենախոնարհ և
ամենահաղանդ ծառայ և հպատակ
Առաջնորդ Հայոց ի Պոլսի քաղաքի
ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ ԳԵՐԳԻԱՆ

ԳԱՀԻՐԷՆ ՄԻ ՈՒՂԵՐԶ
ՍՈ ՀԱՅՐԵՆԱՅԻ Կ. ՅԱՆՈՒԹԵԱՆ

Հայկական շահերի պաշտպանու-
թեան համար Գահիրէի մէջ կազմուած

«Փրկատեն» լնդերութիւն» Մեծանուն
Հայրենասէր Պ. Կ. Յակոբեանին Գր-
կած է մի ուղերձ որի հետեւեալ մասը
արժան համարեցինք հրատարակել
«Արմէնիա»ի մէջ :

«Լուսաւորութեան և ազատութեան
այս դարու մէջ, հայու բռնակալը
իւր անցեալ մեծութեան ստուերը
միակ կը կրէ այսօր : Նա օրհասական
կէտին հասած, իւր խնարհման տագ-
նապին մէջ չգիտեր այլևս զինք ուղ-
ղել : Նորա կրօնքը միջնորդութիւն է
քարոզում, նորա գործունէութիւնը
անշարժութիւն է ցոյց տալիս, նորա
զինարքը վարձկան է դառել, նորա
տիրութիւնները կործանում կ'սպառ-
նան : Վերջապէս նորա անկումը ան-
խուսափելի է դառնալով այն կառա-
վարութիւններից, որոնք կը զօրեն
ազգերի բազմի վերայ :

«Բաւական է ուրեմն հայի լացը ու
կոծը, բաւական է որքան նա սիրայ
իւր հիւսիսներէն վերայ, բաւական
է այսքան դարերի անշարժութիւնը :
Հառաչանք և աղերսք լսելի չեն առ-
անց գործունէութեան : Ժամ է
արդ սթափել, ժամ է արդ գործել,
գործել անձնականութեամբ, գործել
քաղաքական, գործել անընդհատ,
գործել միութեամբ :

«Զուգութիւն է մայր բարեաց :

«Վսեմութիւն ուրեմն մեղանք անտոյ
անաւորութիւնները, վախը և սար-
սափը փոքր հոգիների թողումը : մի
անհեղ մեր պիտած ուժերը : Գիւնիւք,
ճատագիւնիւք, նախքան, զահեւիւք
ինչ որ մեզ մնացել է, սառնանք
համար այն ազատութիւնը որ դարե-
րէ ի վեր խելք է մեղանք չար բազմը :

«Քաղցր է ազատութեան զոհ քնալ :
ազատութեան մէջ միայն հանճարներ
կը փայլին : ազատութեան մէջ միայն
դիւցազուններ կը ծնին : ազատութեան
մէջ լոյս կ'առնեն բնութեան ամենա-
բարեկամելի շնորհները :

«Այս չիք ազատութիւն, անդ խա-
ւար է և դժուար :

«Հաղա՛ր կեցցեն ուրեմն ազատու-
թեան առաքելները : նորանց փառք,
նորանց անմահական դարձներն :

«Ողջո՛յն և Ձեզ, կորովի՛ք Յակո-
բեան, որ նուիրելով Ձեր գործունէ-
ութիւնը հայի ազատութեան, ճատա-
գով էք կանգնել նորա սուրբ դատը
պաշտպանելու օտարների առջև :

«Ողջո՛յն սիրոյ կը կարգայ Ձեզ Գա-
հիրէի Հայ Գաղթականութիւնը, և
եթէ չէ տրուած նորա արձաններ
կանգնել Ձեզ, նա գիտէ իւր հոգուն
ամենատուր ծաղրերի մէջ անջինջ
պահել Ձեր անուն :

«Բա՛ջ կացէք, և յառա՛ջ, յառա՛ջ
խաղացէք : հասե՛լ է ժամը, ուր ա-
մեն ճշմարիտ հայեր պիտի կանգնին
այն ազատութեան դրօշակի ներքև,
որը ի ձեռին աներկիւղ կը կռուի-
ն և այն օր հայի ստրկութեան չղթայն
պիտի խորտակի Հիւրայնի գլխին վերայ :

«Այս է մեր իղձը, այս է մեր
ուխտը, այս կերպով մը լինել այս
օրից մեր նպատակը : »

Ի գիմաց Գահիրէի հայ գաղթական-
նութեան

ՓՐԱՏԵՆԶ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՆԱՄԱԿ ԱՆԳԼԻՍԷՆ
1885 հուլիսի 30 Լոնտոն

Չգիտեմ «Արմէնիա»ի ո՞ր թիւոյն մէջ
դուք կը քննադատէիք Յարութիւն Սըր-
բազանի մէկ արարքը որով թուրքոյ կա-
ռավարութեան հաճոյ երևնալու համար
եւր հեռագիր մը քաշեր էր Միւզիւրիւս
փաշային ի Լոնտոն ընդդէմ Պ. Յակո-
բեանի շարժումներուն ինքնատ իւր հայ-
րենակցաց : Ձեմ ըսեր թէ Յարութիւն
Պատրիարքին այս արարքը բոլոր հայրե-
նասէր հայոց զգացմանց դէմ կ'իջնէ :
այլ կը խորհիմ թէ ուրիշ որ և է պատ-
րիարք կամ ազգապետ այդպէս պիտի գոր-
ծէր այն գաղտնի և յայտնի ճշմանե-
րուն ներքև զորս թուրք. կառավարու-
թիւնը ի գործ կը դնէ իրերուն իւր ու-
ղած գոյնը տալու համար (որչափ թա-
փանցիկ ալ ըլլայ այս գոյնը) :

Եւ ի՞նչ էր կը կարծէք հանդուցեալ
Ներսէս Պատրիարքին այն ստեղծ հրաժա-
րականներուն և գուցէ հիւանդութեանց
պատճառը : Ի՞նչ կրնար ընել խեղճ Պատ-
րիարք մը հիւանդ ըլլալէն և հրաժարա-
կան տալէն ի զատ : Իւր խիղճը հաշտ պա-
հելու համար այն վայրագ քաղաքակա-
նութեան հետ, որ մարդու ներքին ըզ-
գացումներուն վրայ կ'սպառնայ : Գի-
տե՛ք, թէ որչափ աղետալի եղան մեզի
մեծանուն Պատրիարքին այս հրաժարա-
կանները և ամիսներով պատրիարքարա-
նէն րացալայութիւնը :

Բայց իմ նպատակս այս սողերով ոչ այն
կէտին վրայ խօսիլ է և ոչ ուրիշին, այլ
սա ըսել որ եթէ մեր Պատրիարքները և
ազգային գործիչները իրենց արդի ըն-
թացքը փոխելու ըլլան, շատ աղէկ կ'ընեն :
քանզի թուրքին հաճոյ երևնալով մեք
բան չենք վստակիր : գուցէ վրայ ալ կու-
տանք : գրեթէ անաւորութիւն կարգ անց-
նելու չափ ճշմարտութիւն մը է որ
թուրքերը միշտ առիւծի դեր կը կատա-
րեն անոնց վրայ որք իրենց առջև հէք,
տիրա և երկջող կը ներկայանան, իսկ
նախատակ կը ձեռնան անոնց զով որք
իրենցմէ չեն վախար : և որք ճշմարտու-
թիւնը իրեն և զաւրի պէս ըսելու չափ
անվախ և անկեղծ են : Եւ քանզի որ թուր-
քին ամենէն անհաճոյ եղածը ճշմարտու-
թիւնն է : նա գիտնալով հանդերձ թէ
հպատակ ազգութեանց իրեն նկատմամբ
շատ մը ըսածնին և ըրածնին տուտ է, ձե-
նէ, առ ահի ցոյց մ'է : սակայն միշտ կը սիրէ
այն ձեւերը և սուտերը և ցոյցերը : Ժամն
զի այս է միակ և ապահով ճամբան ան-
գործ պահելու իւր միահեծան քահա-
նայը պատուանդանին վրայ : Թող գիտ-
նան Յարութիւն Սըրբազանը և ամեն ա-
նոնք որ ազգին գործերը վարելու պաշ-
տօնը ունեն թէ մեք այս կերպը մէջ ո-
չինչ կրնանք վստակել թուրք. կառավար-
ութեան : նա միայն իբր բարեք մը և
ի վերուստ իջեալ շնորհք մը նկատել պիտի
տայ այն ամեն շարիքները զորս չընեն և
կը դարձնեն զորս արդէն ըրած է : Կը
կարծէք թէ թուրքը կը խաբուի այն մե-
քենական բարեկամութիւններէն զորս
դուք կուզէք առ բարձրեալ Աստուած
վան երկարութեան կենսայն թաղաւորին
և նախադարձ, երկուքն ալ միանգա-
մայն խաբելու նպատակաւ : ո՛չ, ո՛չ :
Ըստ իմ խոնարհ կարծեացս փոխանակ կեղ-
ծելու, փոխանակ կառավարութեան քով
ամեն օր տեսակ մը գոյն և ձեւ փոխելու,
աւելի լաւ է մի ուղիղ և անկեղծ ընթացք
բռնել և շարունակել այն դիրքի մէջ առ-
անց չափազանցութեան, առանց ծայ-
րայեղութեանց, միշտ համեմատ, միշտ խո-
նարհ, միշտ աղերսաբեր ալ միշտ ուղիղ
և անկեղծ : Պէտք է վերջապէս հասկնալ
կառավարութեան թէ հանդիս չենք և
զոհ չենք ամենին : պէտք է բացէ ի բաց
Պէրլինի դաշնագրոյն ՅՈՐԳ յօդուածի
գործադրութիւնը իրմէ ուղղել ուղղակի

(1) և անգործութիւն մնալ նորա ամեն տե-
սակ սպառնալեաց առջև : վստ և զի եթէ
մեք մեր սկալ կողմերը ունենք, թուրք
կառավարութիւնն ալ իրենք ունի : և մը-
ռայլ օրերը նոյն չեն մնար : ամեն փոթո-
րիկէն ետքը պայծառ արեւ մը կը ծագի :
եթէ այսպէս գործելով, ինչպէս որ կը
հաւատամ, հայերը յաջողին թուրքոյ մէջ
բարենորոգումներ մտցնել տալու, այն
ատեն կրնան արտանց և անկեղծօրէն բա-
րեկամութիւն ըլլալ Սուլթանին կենացը, և
թող ապահով ըլլան թէ Սուլթանն ըստ
կարգի իրենց համարարող թող պիտի ըլլայ (*)
վստ և զի այն ամեն բարենորոգում-
ները որ երկրին կենեք և կենդա-
նութիւն պիտի պարզեն, ուղացնել
տուողը ուղիղ բանականութիւնը և խել-
քը չէ, այլ տեսակ մը թրքական մոլու-
թիւնն է : որ միշտ կուզէ բան մը ընել,
այլ չուզէ որ ուրիշները ըսեն և ընել
տան : և չընէր ամենին բան մը, մինչև
որ ուրիշները չըսեն և ընել չտան :

ՓՈՐՔԻԱՏԻ ՀԱՅ ՄԷ

ՄԻ ՀԱՅԱՍՏԻ ԱՆԳԼԻՍՏՈՒ ՄԱՀԸ

Ճաւ ի սիրտ կը գտնէ յայտնել մեր
ազգակիցներ թէ մի հայասէր անգ-
լիացի ևս, Պ. Չարլըս Ուիլքինս Բին,
իւր մահկանացուն կնքած է նոյն 27 ին,
Սէն Պալմօ օլով Նիու Հօսթիլիւ հի-
ւանդանային մէջ :

Պ. Չարլըս Ուիլքինս Բին 1867 ին
գնացած է Կ. Պոլսու ուր աշխատակ-
ցած է նախ Levant Herald լրագրի
խմբագրութեան և յետոյ Levant
Times ին : Լաւ կը ճանաչէր հայերն :
կը սիրէր նոյս և հայկական դատին
ալ համակրած և օժանդակած է իւր
ստճանին մէջ :

Մեր մեծանուն հայրենակից Պ. Կ.
Յակոբեան որ 18 տարեկ է ի վեր նորա
ծանօթ բարեկամն եղած և Հայաս-
տանի և հայրկան դատին նկատ-
մամբ իրեն տեղեկութիւններ տուած
և համակրութիւն ներշնչած էր, լսե-
լով հիւանդութեան վտանգաւոր վի-
ճակը, փութացած է հիւանդանոց
այցելելու : այդ հայասէր անգլիացուն
որ հիւանդութեան անկողին մէջ
յուզուելով ի տես իւր հայ բարեկա-
մի, խանդավառ կը սեղմէ նորա ձեռք
իւր ձեռքի մէջ և կ'ստէ : «Աստուած
օրհնէ ԿԱՐԱՊԵՏԸ (Յակոբեան), Աստ-
ուած օրհնէ Անգլիան, Աստուած
օրհնէ ՀԱՅԱՍՏԱՆԸ : Ասէք ձեր հայ
բարեկամներ ի ծանօթների թէ մի
հոգեւոր Անգլիացի աստ իւր մա-

(1) Թեւ կարելի է եւ պէտք է ընել
այդ բայց մեր կարծիքով միշտ ապար-
դիւն պիտի մնայ : Թիւրք միջնէ որ Յա-
րական ճնշումի չենարկուի, Արմենիայի
մէջ բարեկարգութիւն մտցնելու բնա-
ջպիտի հաճի : Այս է մեր կարծիքը որ փոք-
ր ճառատաւ և արդէն եւ պիտի հաս-
տատու դարձայ :

ԽՄԲ.

(*) Եւ ոչ միայն Սուլթանը այլ բոլոր երկրին
խաւք բնակիչներն ալ օրովէն ալ պէտք է
յանուն արգարութեան աւելցնենք թէ
խալմները հայերէն նուազ տառապեալ
չեն, մանաւանդ դառնութեան մէջ : Եթէ
խաւք ըլլալու խրոխտ փառապիտութիւնը
զիրենք չափաւոր, անտարակոյս եւ որ առ-
նոնց ձայնը շատնց պիտի միանար մերինն
հետ :

Հաճախորդ չնշով . Աստուած օրհնէ
Հայաստանը : »
Մենք ալ մեր կողմէ կասենք . Օրհ-
նեալ լինի յիշատակ այն մարդասէր
Եւրոպացիները որք իրենց կենդանու-
թեան ժամանակ կը յիշեն նաև հէ-գ
Հայաստանը :

ՀԱՅԵՐ Ի ՊՈԼԿԱՐԻԱ

Ռուսնուգէն կը գրեն մեղ թէ մի
խումբ զգայուն և հայրենասէր երի-
տասարդներ միացած , մի ընկերու-
թիւն կազմած են , նպատակ ունե-
նալով նիւթապէս և բարոյապէս օգ-
նել «Արմէնիա»ի հրատարակութեան :
Իւրաքանչիւր անգամ պիտի վճարէ
ընկերութեան շտաբատկան մէկ բաժ-
նի համար 10 սանթիմ , ապա լինե-
լով իւր ուղածի չափ բաժիններ գըր-
ուելու : Ընկերութիւնը նախընտրելով
հայրենասէր ներսէս պատրիարքի ա-
նունին , կոչած են « Ներսէսեան ըն-
կերութիւն » :

Մեր ջերմ շնորհակալութիւն կը
յայտենք պուլկարաբնակ մեր հայ
հայրենակիցներին այն համակրական
զգացումներէ և քաջաբերական ցոյցե-
րի համար որ կը յայտեն «Արմէնիա»ին :
Ինչպէս ուրիշ անգամ ալ գրած ենք ,
«Արմէնիա»ն սկիզբէն ի վեր արժանա-
ցած է Պուլկարաբնակ հայերի կողմէն
եռանդուն համակրութեան , մասնա-
ւանդ Ռուսնուգի հայերէն , թէև
Պուլկարի մէջ հայ գաղթականու-
թիւնը շատ մեծ բաղմունքիւն չկալ-
մէր : Այդ ապացոյց է թէ Պուլկա-
րի հայերի մէջ աղքատիւն եռանդ-
կայ , շարժում կայ . վերջապէս աղ-
քային կեանքի յայտնի նշաններ կան :
Այդ գաղթականութեան մէջ ծնունդ
առած է նաև առաջին հայ-Ֆրանսե-
րէն թերթը , «Իրաւունք» (Le Droit)
հայրենասէր լրագիրը որի պէտքը
թէև շատ չափեր զգացած և յայ-
տարարած են , բայց առաջին ձեռ-
նարկողը եղած է Պուլկարի հայ
գաղթականութիւնը :

Այս առիթով կուգանք յայտնել
նաև որ Վատնաի մէջ կարիճ հայ ե-
րիտասարդներ կամաւորներ մի խումբ
կազմած և իրենց քաղաքական առա-
քնութեան ապացոյցները տուած են
կուսելով պուլկարական դրօշակին
տակ ի նպատակ Պուլկարի տղատա-
կան դատին ընդդէմ Սերպերի :

Արդէն պուլկարահայտակ Հայերն
Պուլկարներ հետ հաւասար իրա-
ւունքներ վայելելով և բնականապէս
հաւասար պարտքեր ստանձնած յի-
նելով , ըստ օրինի իրենցմէ շատեր
զինուորադրուած են և այսօր պատե-
րազմի գաշտին վրայ կը գտնուին ,
բայց վերջինիս հայեր ինքնայոժար
զնայած զինուոր գրուած են , եր-
բեմն մեղ չորհարակից եղող եղբայր-
ները , համակրելի պուլկար ազգին
գաւառ պաշտպանելու համար :

Յոյս ունենք որ ապագային մէջ
Հայեր իրենց զինուորական ծառայու-
թիւններով ալ նշանաւոր կը լինին ի
Պուլկարի , ինչպէս որ իրենց արիւ-

նակիցներ եղած են արդէն ի Ռուսիա
և Հայ ազգը , որին յանդգնած էր մի օր
կնամարդի անունը տալ Հայերին լա-
յճանաչող մի քաղաքագէտ , պիտի
կրնայ իբր կտրիճ և պատեւազմա-
կան ժողովուրդ պարծիլ նաև Պուլկա-
րի մէջ յառաջացած հայազգի
զինուորականներով , ինչպէս կը պար-
ծի այսօր ռուսական բանակին մէջ
ծառայած Լորիս Մելեքովի , Լազա-
րէվի , Տէր-Ղուկասովի , Շէլիովի ,
Տէր-Ասատուրովի և այլն անուններով :

ՅՐԱՆՍԱ

Պրիսոնի նախարարութեան անկումը
մտաւորաւ կը համարին ոմանք : Ար-
դէն կուսակցութիւններ կազմուած են ,
ոմանք Բլէմանսօյի և ոմանք Փլօքէի
նախարարապետութեան համար աշ-
խատող : Սակայն կերէի թէ մեծա-
մասնութիւնը համաձայն չէ դեռ նա-
խարարութիւն փոխելու , նախագահի
ընտրութեան համար Գոնկիէի գումա-
րումէն առաջ :

Երեսուն և երեքների Յանձնաժո-
ղով դեռ չէ վերջացուցած Թօնքինի
արշաւանքի խնդրին քննութիւնը որ
Երեսփոխանական ժողովին մէջ այն-
չափ անընկճելի պատճառ եղաւ :
Գննութիւնը այնպիսի գաղտնիքներ
երևան հանց որոնք խոր ապաւու-
րութիւն արին և Թօնքինը շուտով
պարտելու համար յարուցուած աղ-
մուկները իրենց սատկութիւն կորու-
սին մինչև մէկ աստիճան : Թօնքինը
բոլորովին ապարդիւն մի տեղ և նո-
րա տիրապետութիւնն ալ շատ ծախ-
քի կարօտ և շատ դժուար կը համար-
ուէր : Բայց 33 ների Յանձնաժողովին
առջև վիճարկութիւն տալու կոչուած
մի քանի ձեռնադրուած անձերի տուած
տեղեկութիւններն նայելով , կը կար-
ծուի որ Թօնքինը իրեն համար լինե-
լիք ծախքերը առատօրէն պիտի կրնայ
փոխարինել ապագային մէջ և Ալթէ-
րիի և Թունուգի նման Պրանսային
չահաբեր գաղթականութիւններէ մին
լինել : Թօնքինի տիրապետութիւնն
ալ Ֆրանսական բանակին շատ սուղի
չնստիր և եթէ առկէ յառաջ ձախող-
ութեան պատճառով , այդ յառաջ
եկած է հրամանատարի անհոգ ու
անխղճ ընթացքէն , Վերջապէս , որ-
չափ որ ալ այս տեղեկութիւններ և
վիպակութիւններ ձեռնադրուած անձերէ
հաջորդուած լինին , 33ների Յանձնա-
ժողովը այս ամենը բերէ յետոյ ինչ
տեղեկագիր որ բերէ Երեսփոխանական
ժողովին , նորա վրայ լինելիք վիճա-
բանութիւններն են որ պիտի լուսա-
ւորեն միտքերը և ճշմարտութիւնը
երևան հանեն այս խնդրին մէջ : Յանձ-
նաժողովը հաղիւ մինչև 1-2 շաբաթ
իւր տեղեկագիր բերէ Երեսփոխանա-
կան ժողովին : Կը կարծուի թէ Գոնկ-
րէի գումարումը որ կարելի է ըստ
օրինի մինչև յունիս 15 յետաձգել ,
Թօնքինեան խնդիրը վճռուելէ յետոյ
պիտի լինի : Դեռ 10 ին Փարիզէն
արուած մի հեռագիր ալ կիսադրու-
թէ շատ հաւանական է որ Գոնկիէն

գումարուի դեկտ. 21 ին կամ 22 ին :
Բօլինչինի Գաղթական խորհուրդը
հեռագրով բողոք դրած է Ֆրանսա-
կան նախարարութեան , յայտարարե-
լով թէ Թօնքինը թողուլը պատճառ
պիտի լինի Ֆրանսական ազգացութեան
բոլորովին չնշուելուն Մայրաքոյն Ա-
րևելքին մէջ :

Պ. Պ. Բրատա , Պէրնար , Պիլիքօն
և այլն Խորհրդարանի դիւանին յանձ-
նած են 50 ստորագրութեամբ մի
առաջարկ , Ֆրանսական օտարական-
ներին վրայ տուրք դնելու համար :
Այդ առաջարկ ներկայոյցներ կը դու-
նին միանգամայն թէ կարելի է քա-
ցուութիւն անել այս ինչ կամ այն ինչ
երկրացիներ համար , մասնաւոր մի
գաշնադրով և փոխադարձ առաւե-
րութիւններով :

Ահաւաստի առաջարկուած օրէքքին
տրամադրութիւնները .

Յօդ. 1. Պրանսայի առէ օտա-
րական պարտի տարեկան 18 ֆրանկ
տուրք վճարել ընտելութեան համար :
Այդ տուրք 6 ֆրանկ լինի օրէքքով
աշխատող բանուորներին և ուրիշ ծա-
ռայներին համար : Այդ տուրքէ ազատ
մնան օտարականների կիները և իրենց
հետ ապրող իրենց փոքրիկ զաւակ-
ներ որք դեռ իրենց հայուով մի ար-
հեստ բանեցուցել կամ գործ ունենալ
չեն սկսած :

Յօդ. 2. Այն օտարականներ որ ի-
րենց գալէն մինչև երկու ամիս ա-
նունին արձանագրել չեն տար իրենց
բնակած տեղի քաղաքապետութեան
քով այս դրոշին յատկացած արձա-
նագրութեան տեղաբնակներին մէջ , այդ
ժամանակ քաղաքապետութիւնը ինք
պաշտօնապէս արձանագրէ նոցա ա-
նուն և իրենց եկած օրէն սկսած
մինչև նոյն օր վճարելիք տուրքին կըր-
կինը պահանջէ իրենցմէ :

Յօդ. 3. Պրանսայի մէջ ծնած մի
օտարահայտակ որ իւր չափահաս ե-
ղած ժամանակ չէ ուղած Ֆրանսա-
հայտակ դառնալ , իւր չափահասու-
թեան օրէն սկսած եռամստիկ տուրք
վճարէ , այսինքն տարեկան 54 ֆրանկ ,
և իրաւունք չունենայ Ա. յօդուածին
մէջ յիշուած բանաւորներին եղած զեղ-
չէն օգուտ քաղելու :

Յօդ. 4. Բնակութեան այս տուրքէն
յառաջ եկած եկամուտի մէկ երրորդ
մասը օտարականին բնակած քաղաքին
թողուի և մնացած երկու երրորդ
մասն Տէրութեան զրկուի :

ՏԵՂԱԿԱՆ

Մեծ-Թատրոնը վերաբացուած և
սկսած է իւր ներկայացումներ տալ :
1883—86 ի առաջին ներկայացումը ե-
ղաւ եչ. երեկոյ :

—2օրեքշաբթի երեկոյէն ի վեր
միջերալ սկսած է փշել և դիշերնե-
րը սառ կը կապէ : 2մեռն սկսած է
ողջունել մեղ իւր ցուրտ շնչով : Քա-
նի օր յառաջ արդէն ձիւնը սպիտա-
կացուցած էր Փարիզին ուր Սէն գե-
տի ջուրերն ալ չեն գաղըր բարձ-
րանալ :

—Քաղաքապետական ժողովի դշ-
երեկոյեան նիստին մէջ Պ. Վալձներ-
կայացուց Սէն-Մարթէն եկեղեցուն
նկատմամբ հետեւալ առաջարկը որ
խորհրդականներէ 12 ին ստորագրու-
թիւնը կը կրէր :

«Նկատելով որ Սէն-Մարթէն եկե-
ղեցու գոյութիւնը անհրաժեշտ չէ
կրօնական պաշտամունքի պէտքերին
համար , ինչպէս կը ջանան ցոյց տալ ,
և թէ ընդհակառակ մտաւե գըր-
գըրութեան առիթ է նա ընդդէմ
Քաղաքապետական ժողովին որ
անոր մէջտեղէ վերցուիլը խնդրած է :

«Նկատելով որ այդ եկեղեցի ար-
գելք կը լինի Բօլքէր փողոցի շինու-
թիւններին լրանալուն և պատճառ կը
դառնայ երկարաձգելու այն դուր-
ժաւորական տագնապ որ կը տիրէ
մեր քաղաքի վրայ :

«Նկատելով որ եպիսկոպոսը քա-
ղաքի շահերին զնախելու համար միայն
կը յամառուի այդ եկեղեցի պահել իւր
տեղ :

«Որպէս զի թեմական հոգևոր վար-
չութիւնը զգայ թէ քաղաքապետա-
կան ժողովը և իւր որոշումներ «բա-
նի տեղ չգրուելիք» չեն :

«Քաղաքապետական Խորհուրդը կը
խնդրէ կառավարութեան որ հարկ
եղած ամեն միջոցներ ձեռք առնուին
թեմական հոգևոր իշխանութեան
ձեռքէն յետ առնելու համար բոլոր
եկեղեցիներն և մատուռներն որոնք
քաղաքին սեփականութիւնն են և Գօն-
քօրտաի օքէնքին չեն ենթարկուիր» :

Պ. Վալձի այս առաջարկին ստի-
պողականութիւնը ընդունուեցաւ Խոր-
հուրդէն և վիճաբանութիւնը թո-
ղուեցաւ մի ուրիշ նստի :

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԽՆԴԻՐ

Կ. Պօլսի Ֆրանսական դեսպան Պ.
տը Նօայլ հրահանգ ստացած է իւր
կառավարութեան որ ինք ձեռնարկե-
ցութիւն չունենայ ուէ առաջարկ ա-
նելու . բայց եթէ Պուլկարի և Բու-
մէլի կառավարութիւնները Արեւ-
մանդը իշխանի անձին վրայ միացու-
նելու առաջարկը կը դուռնուի հիւսի-
սային երեք պետութիւններէն , ինք
ալ բնաւ չհակառակի : Արեւելեան
տագնապի սկիզբէն ի վեր Պ. տը Նօայլ
հրահանգ ստացած էր յարիւր այդ ա-
ռաջարկի և եթէ ընդունած էր նաև
նախկին վիճակի վերահաստատութիւնը
որ երեք պետութիւններն առաջար-
կած էին , խաղաղասիրութեան նպա-
տակով և մի համաձայնութեան գա-
լու փափաքով էր այդ :

Բոլոր պետութիւններն ալ ընդու-
նած են Աստրիաի առաջարկը զին-
ուորական կցորդներ զրկելու համար
սերպո-պուլկարական սահմանադրու-
որպէս զի առաջագիտական տեսակէ-
տով կարգադրեն զինադադարի պայ-
մանները :

—Յունաստանի կառավարութիւնը
Խորհրդարանին ներկայացուցած է
100 միլիօնի փոխառութեան մի ա-

ուսմանը : Այդ փոխառութիւն պիտի
յատկացուի մի միայն պատերազմա-
կան և ծովային նախարարութիւններին :

— Սօֆիանէն կը հեռագրեն թէ
դեկտ. 9 ին Սերպերը երկու տեղ յար-
ձակում արած են պուլկարական նա-
խապահանգ զօրքերին վրայ . մէկը
Սէն-Նիքօլայի կողմը , միւսն ալ Բրի-
վանիս : Երկու տեղերն ալ Պուլկար-
ները , թէև յանկարծակիի եկած ,
յաջողեցին վանել Սերպերն : Սեր-
պերի այս ընթացքը իմաց տրուած է
Սօֆիա գտնուող հիւպատոսներին :

Սէֆիանէն ալ դեկտ. 10 ի երեկոյին
կը հեռագրեն թէ Սերպ կառավա-
րութիւնը մի ծանուցագիր ղրկած է
օտար պետութիւններին ներկայացու-
ցիկներին որով կը յայտարարէ թէ
բանակցութիւնները և զինադադարը
խզուած են : Սերպի այս ընթացքը
յառաջ եկած է եղբի զինուորական
և զինանախարարական նկատողութիւն-
ներէ :

— Սերպ կառավարութիւնը պա-
տասխանած է Բ. Դուռն ծանուցագրին
որ կիսապաշտօն թէ Բ. Դուռն միայն ,
իր Վեհապետ , իրաւունք ունի Սեր-
պի և Պուլկարի խաղաղութեան
պայմանները մասին բանակցելու : Պ.
Կարաշանին կը յայտարարէ թէ Սեր-
պի միշտ ճանաչած է և կը ճանչէ
դեռ Սուլթանին վեհապետութիւնը
պուլկարական իշխանապետութեան
վրայ և թէ կը փափաքի մինչև ան-
գամ որ Բ. Դուռն իւր իրաւունքներ
ճանչցուեն տայ և թէ Սերպ կառա-
վարութեան ընթացքը բնաւ չհակա-
ռակիր Բ. Դուռն շահերին :

— Բ. Դուռն մտադիր կերևի ըն-
դունել Պուլկարական միութիւնը յան-
ձին Ալեքսանդր իշխանի քան թէ
զէնքով բռնի մանել Բուլճիի որ կըր-
նայ ծանր հետեւանքներ յառաջ բերել :

— Ֆիլիպիի պուլկար Մետրապո-
լիտը , ընկերակցութեամբ բաղմոթիւ
պատուիրակների , գնացած յայտա-
րարած է նոյն քաղաքի հիւպատոս-
ներին թէ Բուլճիացիները հետեւեալ
որոշումներն արած են որոնք պիտի
պաշտպանեն , եթէ հարկ լինի , իրենց
արևելի մինչև վերջին կաթիլը թա-
փելով :

— Ա. Մերժել օսմանեան քաղաքա-
կան յանձնակատարներ և միջազգա-
յին յանձնաժողովի միջամտութիւնը :
Բ. Մերժել նախկին հաստատուած
վիճակի վերահաստատութիւնը : Գ.
Հաստատուեն մնալ իրենց միութեան
մէջ Պուլկարի իշխանին հետ : Մետ-
րապոլիտը աւելցուցեր է ստեղ նաև
թէ այս որոշումներ պիտի հաղորդուին
Պուլկարի իշխանին և մեծ պետու-
թիւններին :

— Տէյլի Նիուս լրագիրը Պէրլինէն
առած մի հեռագրի վրայ հիմնուե-
լով կը հրատարակէ թէ Ռուսական և
Պուլկարական կառավարութիւններն
մէջ բանակցութիւններ կը լինին այժմ .
որոց հետեւանքը պիտի լինի Չարին
հաշտութիւնը Ալեքսանդր իշխանին
հետ :

— Փարիզէն դեկտ. 11 երեկոյին
զրկուած հեռագիրներէ կը քաղենք
հետեւեալները :

Պուլկարները իրենց այժմը կամրա-
ցունեն Բիրօթէն դէպի յառաջ . մի
զօրաբաժին ալ Վիսիտի ուղղութեամբ
յառաջ կը լինայ , Լըշանին զօրավարի
բանակին հետ զարնուելու համար .
թէ թշնամութիւնները վերականգն-
վեն :

Սերպի և Պուլկարի մէջ ուղ-
ղակի բանակցութիւնները անյաջողե-
լած լինելով , Պետերպուրգի և Վի-
էնայի կառավարութիւնները բանակ-
ցութեան սկսած են իրենց մէջ խա-
ղաղութեան պայմանները որոշելու և
Սերպի և Պուլկարի միջև ընդու-
նել տուու համաց :

Պէրլինի մէջ կը կարծեն թէ մեծ
պետութիւնները իրենց մէջ համա-
ձայնուած են և թէ խաղաղական
կարգադրութեամբ վերջ պիտի արուի
Պալքանեան թերակղզու եղբայրա-
պան կռուին : Պուլկարի իշխանը
Բուլճիի կառավարիչ ևս պիտի ա-
նուանուի և այս անուանումէ անմի-
ջապէս յետոյ կաշինա պիտի երթայ
Չարին հետ հաշտուելու համար :

Մի ուրիշ հեռագիր ալ հաւանա-
կան կը համարի որ Պէրլինի մէջ մի
նոր քօնկրէ գումարուի , 1877 ի դաշ-
նագրին մէջ փոփոխութիւններ մտ-
ցունելու համար :

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ ԼՈՒՐՆԵՐ

Կ. Պուլէն կը հեռագրեն դեկտ.
10 ին թէ օսմանեան քաղաքական
յանձնակատար Մուխթար Փաշան նոյն
օր պիտի մեկնի դէպի Եգիպտոս :

— Սպանիական կառավարութիւնը
մի հրապարակ հանեց որով ընդհա-
նուր ներդրութիւն կը շնորհէ ապագ-
րական յանցանքով դատապարտուած
ներին :

— Լօնտօնի լրագիրները դեկտ. 10 ին
մի հեռագիր հրատարակած են Ռան-
կունէն ստացուած , որի համեմատ ,
Պրանստի և Պրանսիայի մէջ պաշտ-
պանողական և յարձակողական մի-
գաշնակցութեան ծրագրի ապացոյց-
ներ ձեռք բերած են եղեր :

— Կը կարծուի որ Բ. Դուռն պի-
տի բողոքէ Խալիլի դէմ որ Մաս-
սաուան զինուորական գրաւումի են-
թարկելէ յետոյ այժմ ևս բողոքողին
իւր քաղաքական իշխանութեան են-
թարկեց : Բարձր Դուռն բողոքած
էր արդէն զինուորական գրաւումին
դէմ : Խալիլի յօժար կերևի բարե-
կամբէն կարգադրել Եգիպտոսին հետ
Մասսաուտի վերաբերեալ ելեմտա-
կան խնդիրը :

— Պուլքէշէն կը հեռագրեն թէ
Պրանստի հետ առևտրական յարա-
բերութիւնները վերականգնու հոնոր
լանքեր կը լինին : Պ. Պրանստի իւր
գիտատնտեսութիւն յայտնեց է Պ. Տը
Գուլթուլին թէ կուզէ ընդհանուր
ստակադին մէջ մի քանի բարեփոխու-
թիւններ մտցունել , Պրանստի և Ռու-
մանի մէջ առևտրական գաշնակցու-
ման համաձայնութիւնը գիւրացնե-
լու նպատակով :

ՊԱՏԵՐԱԶՄԵԼՈՒ ԺԱՄԸ

Դիտողութիւն եղած է որ Պուլկար-
ները միշտ արեւմտին մօտիկ ժամա-
նակ կուռի բռնուած են Սերպերին
հետ : Այս լուր մի դիպումի հետե-
ւանք չէ . արդի ապագիտութեան
մէկ սկզբունքն է այդ որ թէև տա-
կաւին քիչ տարածուած , կերևի թէ
Ալեքսանդր իշխանը և իւր զօրավար-
ները ընդունած են եղբի դայն :

Ձէ կարելի հերքել թէ եղանակը և
ժամանակը մեծ ազդեցութիւն կու-
նենան պատերազմի ընթացքին վրայ :
Ամառ ժամանակ օրը երկար լինելով
կարելի կը լինի սկսուած կռիւը երկա-
րօրէն շարունակել , իսկ ձմեռը կարճ
կը լինի օրը :

Դերմանացի գնդապետ Վօն Տէր
Կօճի գաղափարով , կուռի ուշ սկսե-
լով կէս արդիւնք միայն կարելի է
ձեռք բերել . բայց կը հետեւի որ եթէ
կէս յաջողութեան յոյս կը լինի , ու-
րեմն և կէս կորուստի երկիւղ կը լինի :

Մի զօրավար որ արեւմտէն 4-5
ժամ յառաջ կը սկսի պատերազմը ,
կրնայ յառաջ որ մեծ վտանգի չեն-
թարկուիր : Եթէ տեսնէ թէ պիտի
յաջողուի , կը յաջորդի մուլթին չնոր-
հով գերութեան նահանջ տեսել , առանց
հաշտուելու վտանգին ենթարկուե-
լու : Իսկ եթէ յաջող լինի , շատ եր-
կիւղ չաւանդար որ իւր յաջողութիւն
պարտութեան փոխուի թշնամա պա-
հետի զօրքերին վրայ հասնելով :

Վերջապէս , երբ մի բանակի զօր-
քերը թաւալ պակաս լինին թշնամա
զօրքերէն , շահաւոր է միշտ կուռը
սկսել երեկոյին մօտիկ և Պուլկարներն
ալ Սերպերին դէմ կուռած ժամանակ ,
այս սկզբունքը նկատի առած լինել
կերևին :

«ԱՐՄԷՆԻԱ»Ի ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐ

Արպորոս . — Պ. Փ. Չեր Ա հարցի պա-
տասխանը կը գտնէք «Արմէնիա»ի 27-րդ
թուին մէջ . «Արմէնիա»ի հասցէն է Նորա-
տունկեան խան . Ղալաթիա , Կ. Պօլիս :
Իսկ գաղով Գ. հարցին , մեր թերթ հա-
մազգային լինելով և ոչ թէ կրօնական ,
կզգուշանանք կրօնական խնդիրների մի-
ջամտելէ : Կը լսողքենք , գրեցէ մեզ հե-
տաքը բաղաժ տեղեկութիւններ պայտե-
ղի կեանքին :

Դալիլի . — Յ. Յ. Չեր զրկած ստա-
ցանք և ձեր պատուէր գործադրեցինք :
Լօնտօն . — Թիւրքիայի Հայ . Ի զուր
նեղութիւն կրած էք փոստի թղթագրու-
մը զրկելով : Կը խօսիմ երիտասարդին :

Խաբասա Պալար . — Մ. Դ. «Իրա-
ւունք»ի հասցէն է . Conseil de Rédac-
tion du journal «Le Droit» de la So-
ciété Arménienne Hayrénaciratz à
VARNA (Bulgarie) :

Կալկաթա . — Պ. Հ. Դուռ 2 օրինակի
համար զրկած էք 50 ֆր. փոխանակ 40
ֆր. Ի . Ի՞նչ պէտք է անել աւելցած 10
ֆր. ով :

Կիպրոս . — Յ. Բ. Շ. Որչափ որ հե-
տաքը բեր եղանք , չկրնանք տեղեկութիւն
ստանալ Կիպրացի Սիմօն Յովսէփեան ե-
րիտասարդի մասին : Մեզ ծանօթ հայե-
րէն որի որ հարցուցինք , պատասխանե-
ցին թէ մի այդպիսի անձի այստեղ եկած
լինելն ալ չեն գիտեր :

Պօրուգան . — Ն. Չ. Ամեն կողմէ Հա-
յաստանի համար ոտանաւորներ կը տե-
ղան մեզ և եթէ յանձնառու լինենք հրա-
տարակել , թերթը ամբողջ երգարան պէտք
է դարձունել : Մենք ալ որոշած ենք դո-
ցա ոչ մէկը չհրատարակել :

Շատ շնորհակալ կը լինինք եթէ գրէք
մեզ թէ որչափ հայեր կան այդ կողմ-
ի՞նչ է իրենց տնտեսական , առևտրական ,
վարչական , կրթական , ընտանեկան , բա-
րոյական և ազգային կացութիւնը և այլ
հետաքրքրաշարժ տեղեկութիւններ :

Ֆիլատիֆիա . — Բ. Ն. Կերեկի թէ դուք
մեծ մեծ բաներ կերակայէք Մարտէյի
մասին և ըստ այնմ կը դատէք մեզ ձեր
նամակի մէջ :

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄՆԵՐ

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ ԱԶԴ

«Արմէնիա»ի բաժնորդագրութիւն-
ները կը լինին տարեկան , վեցամսեայ
կամ եռամսեայ : Ուստի նոր բաժնորդ-
գրուողները պէտք է ստանան իրենց
թերթեր կամ օգնատու ամսի (եւրո-
պական ամսաթուով) կամ նոյնմիսե-
րի կամ փետրվարի և կամ մայիսի
սկիզբէն : Բաժնորդագրիւնները պէտք
է որ կանխիկ վճարուին :

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ Մ. ՓՈՐՓՈՒԳԱՆԵԱՆԻ

Ա. ՀԱՅ ԴԻԻՏԱԶՆՈՒՀԻ ՄԸ ԳԻՆ 50 ԿԱՊԻՒԼ .
Բ. ՀԱՅ ԴԻԻՒԱՅԻ » 20 »

Պը ծախսին Մարտի , «Արմէնիա» լրա-
գրի խմբագրատունը :

Փոստը բաղաքացիներին կը դրկուի փոս-
տով , երբ վերոյցրեալ գիներով Ֆրանսա-
կան , քրքական կամ առասպալ փոստի
բղրադրում դրկեն «Արմէնիա»ի խմբա-
գրութեան :

Հայ երիտասարդ մը որ գիտէ
քանի մը լեզուներ , Անգլիերէն , Ռու-
սերէն , Տաճկերէն և Դարբերէն , կը
ցանկայ ծառայի մը պաշտօն ստանա-
նել Հայ վաճառականի մը մօտ :

Պէտք ունեցողը կրնայ գիտել
«Արմէնիա»ի խմբագրատունը , հաս-
ցէն իմանալու համար :

ՏՆՕՐԷՆ—ԽՄԲԱԳՐ

Մ. ՓՈՐՓՈՒԳԱՆԵԱՆ

Le Gérant : FÉLIX ENFFANTIN.

ՄԱՐՍԷՅԼ

Հայերէն տպարան Մ. Փոքրոգայեանի

Marseille. — Imprimerie du Midi, M. SCHICKLER

rue Vacon 50.